

Høringsnotat

Avdeling for kriminalitetsforebygging

Dato: 21.12.2023

Saksnr: 23/5647

Høringsfrist: 8.2.2024

KRIMINALOMSORGENS TILGANG TIL TAUSHETSBELAGTE OPPLYSNINGER FRA FOLKEREKISTERET

1 Høringsnotatets hovedinnhold

Justis- og beredskapsdepartementet sender her på høring et forslag om å gi kriminalomsorgen tilgang til taushetsbelagte opplysninger i Folkeregisteret.

Kriminalomsorgen har i dag hjemmel i lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) § 7 a annet ledd bokstav a for å innhente opplysninger om innsattes navn, fødselsnummer, fødested, bopel og statsborgerskap fra Folkeregisteret uten hinder av lovbestemt taushetsplikt. Etter forslaget skal hjemmelsgrunnlaget omfatte alle opplysninger som er nødvendige for kriminalomsorgens behov etter at folkeregisterloven 9. desember 2016 trådte i kraft, og det nye moderniserte Folkeregisteret ble innført.

2 Bakgrunnen for forslaget

Bakgrunnen for forslaget er at innføringen av den nye folkeregisterloven og det moderniserte Folkeregisteret innebærer at offentlige myndigheter må ha hjemmel i lov for å kunne innhente opplysninger fra Folkeregisteret uten hinder av lovbestemt taushetsplikt. Dette følger av folkeregisterloven §10-2 første ledd.

I forarbeidene til den nye folkeregisterloven uttales det at etater eller virksomheter som trenger taushetsbelagt informasjon fra Folkeregisteret, selv er nærmest til å begrunne behovet for det. Redegjørelse for dette er gitt i Prop. 164 L (2015–2016) Lov om folkeregistrering, særlig kapittel 18 (punkt 18.4.4).

Distribusjon av folkeregisteropplysninger ligger hos Skatteetaten, og gjennom søknad til Skatteetaten kan det gis tilgang til forskjellige rettighetspakker i Folkeregisteret. Rettighetspakken som omfatter tilgang til taushetsbelagte opplysninger for offentlige og private virksomheter med hjemmel, er av særlig betydning for kriminalomsorgens behov.

Kriminalomsorgen har i stor grad behov for tilgang på taushetsbelagt informasjon fra folkeregisteret ved utførelsen av sine lovpålagte oppgaver ved straffegjennomføring mv., og fikk i 2003 online manuell tilgang til folkeregisteropplysninger. I 2010 ble denne tilgangen utvidet, mens den falt bort etter innføringen av ny folkeregisterlov og det moderniserte Folkeregisteret.

Bakgrunnen for forslaget om justert hjemmel for kriminalomsorgens tilgang til opplysninger fra Folkeregisteret, er at kriminalomsorgen fortsatt har behov for

tilgang til slike taushetsbelagte opplysninger, blant annet for å bidra til en effektiv straffegjennomføring og mer effektiv kontroll av besøkende, og å bedre retts-sikkerheten for domfelte og fornærmede ved varsling ved permisjoner, frigang mv.

3 Gjeldende rett

3.1 Straffegjennomføringsloven

Lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) § 7 a regulerer opplysningsplikt overfor kriminalomsorgen. Av bestemmelsens annet ledd bokstav a fremgår det at:

Uten hinder av taushetsplikten har kriminalomsorgen rett til å innhente fra:

- a. *Folkeregisteret; opplysninger om innsattes navn, fødselsnummer, fødested, bopel og statsborgerskap.*

3.2 Folkeregisterloven

I lov 9. desember 2016 nr. 88 om folkeregistrering (folkeregisterloven) skilles det mellom utlevering av taushetsbelagte opplysninger og utlevering av opplysninger som ikke er underlagt taushetsplikt. Etter folkeregisterloven § 10-1 første ledd kan offentlige myndigheter og virksomheter få utlevert opplysninger som ikke er taushetsbelagte. Dersom en offentlig myndighet eller virksomhet ønsker å få utlevert taushetsbelagte opplysninger, er det nødvendig med hjemmel i lov, jf. § 10-2 første ledd. Det er dermed virksomhetens hjemmel for å få utlevert taushetsbelagte opplysninger som setter rammer for hvilke opplysninger som kan uthentes, og hva de kan brukes til.

Det fremkommer på Skatteetatens nettsider at offentlige virksomheter med hjemmel i egen særlovgivning gjennom rettighetspakken får tilgang til både ikke-taushetsbelagte opplysninger, som bl.a. omfatter en rekke identitetsopplysninger, og taushetsbelagte opplysninger, som da i tillegg omfatter opplysninger om:

- foreldre
- ektefelle / registrert partner
- barn
- foreldreansvar
- tilknytning til Sametingets valgmanntall
- samisk språk
- oppholdsstatus
- utenlandsk identifikasjonsnummer
- utlendingsmyndighetenes identifikasjonsnummer
- registreringsstatus, midlertidig (d-nummer), forsvunnet, fødselsregistrert og ikke bosatt
- falsk identitet

3.3 Behandlingsgrunnlag for opplysningene i straffegjennomføringsloven og personopplysningsloven 2000

Det pågår et arbeid i departementet med å utarbeide et forslag til ny lovregulering av behandling av personopplysninger under varetekt og straffegjennomføring.

Inntil ny lovregulering om behandling av personopplysninger under varetekt og straffegjennomføring trer i kraft, gjelder fortsatt lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven 2000) og forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften 2000) for behandling av personopplysninger ved gjennomføring av straff i kriminalomsorgen. Dette følger av overgangsregler fastsatt ved forskrift 15. juni 2018 nr. 877 § 1 bokstav b. Kriminalomsorgens behandling av personopplysninger er i dag videre regulert i straffegjennomføringsloven kap. 1A og 1B med tilhørende forskrifter.

Opplysninger kriminalomsorgen innhenter fra Folkeregisteret i medhold av en endret hjemmel, skal følge disse behandlingsreglene inntil ny regulering er på plass.

4 Departementets vurderinger og forslag

Kriminalomsorgen har selv uttrykt behov for en endring i dagens hjemmel til å innhente taushetsbelagte opplysninger i Folkeregisteret, som følge av innføringen av ny folkeregisterlov. Hjemmelen i straffegjennomføringsloven slik den lyder i dag, gir kriminalomsorgen kun rett til å innhente opplysninger om innsattes navn, fødselsnummer, fødested, bopel og statsborgerskap fra Folkeregisteret. Uten en slik endring som foreslås her, vil blant annet registreringsdatoer, registerinformasjon og navn på den registrertes foreldre, ektefelle og barn mv. ikke fremkomme ved søk i Folkeregisteret. Kriminalomsorgen har i sin saksbehandling behov for opplysninger for blant annet sikker identifikasjon, og er da avhengig av slike taushetsbelagte opplysninger, blant annet for å kunne verifisere dokumentasjon for relasjoner, for eksempel ved søknader om klarering for besøk, permisjoner, innhenting av samtykke fra verge, varsling til fornærmede mv.

Kriminalomsorgen oppgir at det særlig er behovet for å kunne verifisere relasjoner som innebærer at begrenset tilgang til folkeregisteret er sikkerhetsmessig utfordrende. Generelt oppgis det at automatisk innhenting av taushetsbelagte opplysninger, slik det i dag gjøres med ikke-taushetsbelagt informasjon, vil kunne bidra til økt effektivitet og sikker verifikasjon av at opplysningene er korrekte og videre avhjelpe faren for feil og svikt ved manuell innmating av informasjon i kriminalomsorgens systemer.

Departementet deler kriminalomsorgens vurdering av behovet for tilgang til taushetsbelagte opplysninger i Folkeregisteret som ledd i sin saksbehandling. Etter departementets syn har kriminalomsorgen et behov for å innhente taushetsbelagte opplysninger i tråd med lovpålagte oppgaver. Slik tilgang til Folkeregisteret som rettighetspakken for offentlig virksomhet med hjemmel åpner for, er dermed nødvendig for at kriminalomsorgen skal kunne utføre sitt samfunnsoppdrag.

Hjemmelen i gjeldende straffegjennomføringslov § 7 a annet ledd bokstav a for kriminalomsorgens tilgang til taushetsbelagte opplysninger i Folkeregisteret dekker ikke kriminalomsorgens behov for tilgang til nødvendige opplysninger.

Departementet foreslår en endring av bestemmelsen i straffegjennomføringsloven § 7 a annet ledd bokstav a for å gi kriminalomsorgens tilgang til opplysninger fra Folkeregisteret uten hinder av taushetsplikten. Hjemmelen skal sikre kriminalomsorgens tilgang til opplysninger som er nødvendige for å løse oppgaver i eller i medhold av straffegjennomføringsloven. En slik tilgang på slike taushetsbelagte

opplysninger er nødvendig blant annet for å bidra til en effektiv straffegjennomføring og mer effektiv kontroll av besøkende, og å bedre rettssikkerheten for domfelte og fornærmede ved varsling ved permisjoner, frigang mv. Departementet vil også sikre at hjemmelen er dekkende for andre oppgaver kriminalomsorgen har eller i fremtiden vil kunne bli pålagt i eller i medhold av annen lov.

Kriminalomsorgen utfører i dag oppgaver i medhold av andre lover enn straffegjennomføringsloven. Som eksempler kan nevnes lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven), lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte og lov 20. januar 2012 nr. 4 om pågriping og overlevering til og fra Noreg for straffbare forhold på grunnlag av ein arrestordre (arrestordreloven), m.fl.

En rekke andre offentlige myndigheter som det er naturlig å sammenlikne kriminalomsorgen med, som bl.a. domstolene, konfliktrådet, Statens vegvesen og politiet, har hjemler for tilgang til taushetsbelagte opplysninger i Folkeregisteret, jf. lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene § 63 b, lov 20. juni 2014 nr. 49 om konfliktrådsbehandling § 9 a, lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk § 43c og lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet § 29 a.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringene innebærer ikke økonomiske og administrative kostnader av betydning.

6 Merknader til lovforslaget

Den foreslåtte endringen i hjemmelen i straffegjennomføringsloven § 7 a annet ledd bokstav a vil gi kriminalomsorgen tilsvarende tilgang til opplysninger fra Folkeregisteret som før innføringen av ny folkeregisterlov. Kriminalomsorgen vil etter dette ha oppdatert hjemmel til, uten hinder av taushetsplikt, å innhente fra folkeregistermyndighetene de opplysninger som er nødvendige for utførelsen av oppgaver fastsatt i eller i medhold av straffegjennomføringsloven eller andre oppgaver fastsatt i eller i medhold av lov. Med andre oppgaver fastsatt i eller i medhold av lov siktes det bl.a. til oppgaver etter straffeprosessloven, lov om overføring av domfelte, arrestordreloven m.fl.

7 Forslag til lovendring

I

I lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. skal § 7 a annet ledd bokstav a lyde:

- a. *Folkeregistermyndigheten; opplysninger som er nødvendige for utførelsen av oppgaver fastsatt i eller i medhold av denne loven eller andre oppgaver fastsatt i eller i medhold av lov, også opplysninger til bruk for utredning, forskning og produksjon av statistikk.*

II

Loven trer i kraft straks.